

De eerste vondst van gestekeld blaasjesmos (*Sphaerocarpos michelii*) in Noord-Brabant

Margriet Bekking

De mossenwerkgroep van de KNNV afdeling Eindhoven heeft momenteel als project het inventariseren van Het Groene Woud. Het Groene Woud, gelegen tussen de steden 's Hertogenbosch, Tilburg en Eindhoven, bestaat uit grootschalige natuurgebieden en kleinschalige boerenlandschappen. De inventarisaties vinden plaats op kilometerhokniveau.

Verrassing

Op 11 november 2015 werd een kilometerhok in De Mortelen bij Oirschot bekeken. Naast percelen met gemengd bos, paden, slootkanten en enkele poelen, ligt in dit hok ook een kleine camping. De slagboom stond uitnodigend open. De camping was leeg. We troffen er enkele kleine veldjes, waarop in het zomerseizoen langdurig caravans met voortenten gestaan hebben. Deze plaatsen waren deels verhard met bestrating met aangrenzend een gedeelte dat nu nagenoeg geheel kaal was. Bij het zien van deze kale plekken, dachten wij

meteen aan het artikel in *Buxbaumiella* 103 over het voorkomen van gestekeld blaasjesmos op campings in het westen van ons land. We keken omlaag naar de kale stukken en zagen tot onze verbazing volop de bekende ballonvormige blaasjes, waaraan deze soort zijn naam ontleent. Op elke kale kampeerplek stond blaasjesmos; ernaar zoeken was totaal overbodig, want het stond er volop. De groeiplaats kwam exact overeen met de beschrijving door Jelle van Dijk, Wim Langbroek en Joop Kortselius (Van Dijk et al. 2015). Begeleidende soorten waren vooral *Pseudocrossidium hornschuchianum* (spits smargadsteeltje), *Tortula truncata* (gewoon kleimos), *Riccia glauca* en *R. sorocarpa* (gewoon en klein landvorkje).

Nog even wachten

Helaas bleek het door ons verzamelde materiaal geen rijpe sporen te bevatten. Na geduldig opkweken lukte het om na enkele weken nagenoeg rijpe sporen te selecteren.



Een van de groeiplaatsen op de camping bij Oirschot. Foto: Dick Haaksma.

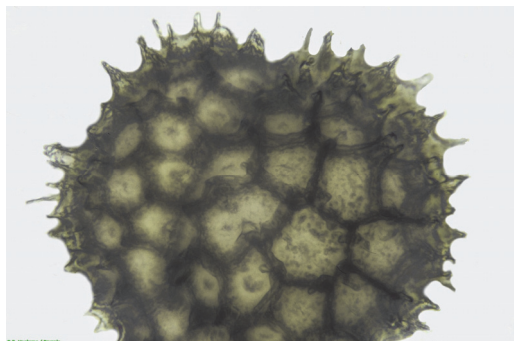


Gestekeld blaasjesmos – de habitus van het genus is onmiskenbaar. Foto: Dick Haaksma.

Onder de microscoop waren de gestekelde sporen goed te zien en kon het materiaal op naam gebracht worden: gestekeld blaasjesmos (*Sphaerocarpos michelii*). De soort is door Huub van Melick bevestigd.

Nieuw verspreidingsbeeld

Conclusie is dat gestekeld blaasjesmos niet alleen op campings aan de kust voorkomt, maar ook in dezelfde biotoop op campings in het binnenland. (Zie het hierboven aangehaalde artikel.) Het vermoeden dat de soort op deze specifieke groeiplaatsen op meer plaatsen te vinden is, is met de vondst in Brabant bewaarheid.



Spore van *Sphaerocarpos michelii* met kenmerkende stekeltjes. Foto: Dick Haaksma.

Literatuur

- Dijk, van J., W. Langbroek, J. Kortselius, 2015. Over het onverwachte verschijnen van gestekeld blaasjesmos (*Sphaerocarpos michelii*) op campings. *Buxbaumiella* 103.
- Siebel, H.N. & H.J. During, 2006. *Beknopte Mosflora van Nederland en België*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Gradstein, S.R. & H.M.H. van Melick. 1996. *De Nederlandse lever- en hawmossen*. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Auteursgegevens

M. Bekking, Van Almondestraat 12, 5342 VS Oss; margrietbekking@hotmail.com

Abstract

The first discovery of Sphaerocarpos michelii in the province of Noord-Brabant

During an investigation project in the heart of their province, the group of bryologists from Eindhoven also visited a campsite. Having a recent article (Van Dijk et al. 2015) about Micheli's Balloonwort (*Sphaerocarpos michelii*) in campsites fresh in mind, we discovered at once a lot of Balloonwort on most of the campsite pitches. As ripe spores were lacking initially, we had to wait till the plants matured. After microscopic examination the collected material indeed appeared to be the very rare *Sphaerocarpos michelii*. This find is the first record for this province. The suspicion that this species might possibly appear on more campsites with the same type of habitat, has come true.